

ב"ה

פתח דבר

בהשגחה פרטית בא לידנו קיצור ור"פ משיחות שנאמרו בהתוועדות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר, ה'תשכ"א – אחרי המאמר, שנרשמו בשעתו (ביום א' דר"ח אייר) ע"י א' התמימים.

והננו מפרסמים את זה כאן לראשונה.

ערכנו את הנרשם בעריכה חדשה עם מראה-מקומות וכו'. [בתור הוספה, הובא הרשימה המקורית כפי שנכתב ע"י הת' הנ"ל]. ולמותר לציין, שכל זה הוא רק בדרך אפשר.

יש לציין שיצא לאור זה-עתה, לראשונה, (ר"פ) המאמר שנאמרה בהתוועדות זו, מהנחת הרה"ח רחשד"ב שי' ליפסקער.

הערות וכו' נא לפנות לאימייל: haarosbetorah@gmail.com

ויה"ר שנזכה בקרוב לקיום היעוד, "תורה (חדשה) מאתי תצא", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

המוציאים לאור

א' דר"ח אייר ה'תש"פ

משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר, ה'תשכ"א

בלתי מוגה

(כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר מאמר ד"ה ויאמר גו' מחר חודש¹).

*

א. כפי הנהוג בזמן הקיץ, נבאר כעת מה שלומדים בפרקי אבות היום²: "יהושע בן פרחי' אומר: עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכף זכות".

וצריך להבין: "ועשה לך רב"; הרי בפשטות כאו"א צריך שיהא לו רב, כדי שידע ענינו ועבודתו בעולם וכו', ומה החידוש בדברי רבי יהושע בן פרחי'.

"וקנה לך חבר"; גם כן קשה כנ"ל, הרי אין התורה נקנית אלא בחבורה³, א"כ פשיטא שצריך שיהי' לו חבר.

"והוי דן את כל האדם לכף זכות"; ואינו מובן, מה נוגע אליו אם ידון אותו אדם לכף זכות, הרי כלפי שמיא גליא אם אותו אדם יזכה בדינו אם לאו.

ב. והביאור בזה: "עשה לך רב" הוא כלשון היודע⁴ "מעשין על הצדקה". והענין, שעלול הוא לחשוב, הרי רב צ"ל⁵ "דומה למלאך השם צבאות", ודוקא אז "יבקשו תורה מפיו", ואם לאו "אל יבקשו תורה מפיו", וכי עליו לילך לחפש רב כזה, או שהוא יישב בביתו ויחכה עד שאחד יודיעו שמצא רב כזה שדומה למלאך ה'. – הרי מזה לא ייצא כלום!..

אלא שעליו לכפות את עצמו לעשות לו רב, וע"ד המאמר הנ"ל "מעשין על הצדקה", שהכפי' הוא שהי' יכול לקנות חיי נפשו בפרוטה זו, ואעפ"כ הוא נותן זאת לצדקה, הרי עד"ז צ"ל "עשה לך רב"⁶.

¹ נתפרסם זה-עתה מהנחת הרה"ח רחשד"ב שי' ליפסקער.

² פ"א מ"ו.

³ ברכות סג, ב.

⁴ ב"י לטור יו"ד סרמ"ח.

⁵ ראה מועד קטן יז, א. וש"נ. רמב"ם הל' ת"ת רפ"ד.

⁶ ראה גם שיחת ש"פ דברים תשמ"ו. פורים תשמ"ז. ועוד.

אח"כ ממשיך המשנה "וקנה לך חבר", כאשר קונה משהו הרי זה מורה על החביבות, שבשביל זה הרי הוא מבזבז ממון רב. וכפי' הידוע⁷ על מאמר חז"ל⁸ "חמשה קנינים קנה הקב"ה בעולמו", שלשון קנין הוא כדי להראות על החביבות. "וקנה לך חבר" הוא באופן של חביבות שמבזבז ע"ז ממון רב.

וזהו המשך ב' הענינים במשנה, דלגבי "עשה לך רב", אינו יכול להיות ע"י חברות, שהרי⁹ "חברותא כלפי שמיא מי איכא", ואמרו¹⁰ "יהא . . מורא רבך כמורא שמים", ולכן צריך להיות בדרך כפי' ("מעשין על הצדקה") בדרך קבלת עול; משא"כ לגבי "קנה לך חבר", הוא ענין קנין, וצריך להיות דוקא באופן ובדרך חביבות.

"והוי דן את כל האדם לכף זכות"; הענין יובן על פי המבואר בזה בלעו"ז, שבקשר ללשון הרע, הקשו על דרך זה, ומבואר בזה¹¹ שע"י שמספר לשון הרע הוא מגלה אצלו ענינים אלו, עד"ז¹² מה שנאמר כאן "והוי דן את כל האדם לכף זכות", הוא כדי לגלות אצלו (ארויס-רופן) הזכות.

ג. והנה¹³ בכל אדם ישנם ג' ענינים: אלו שלמעלה ממנו ("עשה לך רב"), אלו השווים לו ("קנה לך חבר"), ואלו שהם פחותים ממנו ("והוי דן את כל האדם לכף זכות").

והרי כן צריך להיות, וכן הוא למעלה¹⁴, שכל ספירה נבחנת בג' בחינות אלו, מה שהיא מקבלת מלמעלה, והיא עצמו, ומה שהיא משפעת למטה הימנה.

וזה גם הקשר לבעל המאמר, רבי יהושע בן פרחי', שגם אצלו מצינו שלשה ענינים אלו: הרי הוא הי' נשיא¹⁵;

וכן מצינו¹⁶ "כדהוה קא קטיל ינאי מלכא לרבנן שמעון בן שטח אטמינהו אחתיה ר' יהושע בן פרחיה אזל ערק לאלכסנדריא של מצרים, כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שטח מני ירושלים עיר הקודש לך אלכסנדריא של מצרים אחותי בעלי שרוי בתוכך ואני יושבת שוממה אמר ש"מ הוה ליה שלמא וכו'".

⁷ ראה מד"ש על אתר. ובכ"מ.

⁸ אבות פ"ו מ"י.

⁹ ברכות לד, רע"א.

¹⁰ אבות פ"ד מי"ב.

¹¹ ראה הנסמן בלקו"ש חכ"ב ע' 67. ובכ"מ.

¹² ראה גם לקו"ש חכ"ז ע' 163. ועוד.

¹³ ראה בכ"ז גם שיחת ש"פ שמיני תשמ"ז. (ועוד).

¹⁴ ראה פרד"ס שער ב' פ"ז. ובכ"מ.

¹⁵ חגיגה פ"ב מ"ב

¹⁶ סוטה מז, א.

היינו שהי' אצלו הירידה מגדולתו, שזהו ע"ד ענין לימוד זכות למי שהוא בדרגא פחותה הימנו. ואח"כ ע"י דיבוק חברים, חזר ועלה לגדולתו.

*

(בהמשך ההתוועדות אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א):

ד. הלילה צריך להתקיים "דינער" בעד המוסד "אהלי תורה"¹⁷, היו כמה שתפסו ועשו מודעות גדולות ותלו אותם בבית הכנסת. מוכרחני להביע מחאה – הרי זה מתאים ל"עיתון" וטוב ויפה (אז דאָס פּאַסט פאַר אַ צייטונג, אַ גוטע זאַך), אמנם בבית הכנסת... וכזה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נמצא שם?!

לא שאני הוריתי, ולא ששאלו אצלי... וגם כאשר אילו היו שואלים אצלי, אינני יודע מה הייתי עונה... מילא בשביל ילדים, וכשזה בחוץ, וכאשר מדובר ב"פוצו" של הבעש"ט...

הי' פעם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חייתו בעלמא דין, שתלו מודעה גדולה (גרעסערע פלאַקאַט), והרבי הורה שיורידו.

שלא יורידו את זה לפני הבדלה... צריכים אכן להשתתף ב"דינער" ככל היותר (צום דינער דאַרף מען גיין וואָס מער), כפי שמחייב וראוי למוסד חינוך על טהרת הקודש.

¹⁷ ראה מכתב אסרו חג הפסח שנה זו (אג"ק ח"כ ע' ריג) - למשתתפים ב"דינער" השנתית כו'.

הוספה

אתמול בהתוועדות השיחה אחרי המאמר (ד"ה ויאמר יהונתן מחר חדש) אזוי ווי מ'פירט זעך זומער לערנען פרקי אבות מה שלומדים היום, יהושע בן פרחי' אומר עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל אדם לכף זכות.

צ"ל ועשה לך רב, הרי זה פשוט אז ער דארף דאך געפינען זיין ענין אין וועלט איז א וודאי אז ער דארף האבן א רב. און קנה לך חבר, איז דאך ווייטער פשוט אין התורה נקנית אלא בחברות. און וואס ער זאגט והוי דן את כל אדם לכף זכות, איז ניט פארשטאנדיק. עס איז דאך כלפי שמי' גלי איז ער זכי בדין. און אויב ניט איז ער אזוי וואס דארף אנקומען צו א זכות. איז וואס העלפט, עס איז כלפי שמי' גלי.

נאר דער ענין איז, עשה לך רב, בדרך כפי' מלשון מעשין על הצדקה. עס שטייט אם הרב דומה למלאך השם צבאות אלמד תורה מפיו, ואם לאו לא, צו ער גייט ארום זוכען אזא רב, אדער ער זיצט אין שטוב, און ווארט אז מי זאל קומען זאגן אז מי האט געפינן אזא רב. ווייל פון דעם וועט גארניט זיין, נאר עס דארף זיין מעשין על הצדקה בדרך כפי' אזוי ווי מיט א פרוטה קען ער קויפען חיי נפשו און ער גיט דאס אוועק, אזוי דארף זיין דער ענין פון עשה לך רב.

קנה לך חבר, זאגט מען אויף דערוף, קנה לך א מענטש קויפט א זאך וואס עס איז איז חביב און אויף דערוף איז ער מבזבז און ער קויפט בדמים יקרים וואס דאס ווייזט אויף חביבות. וואס אזוי זיינען מפורש דאס חמשה קנינים קנה הקב"ה וואס דערפאר שטייט דער לשון קנין, כדי ווייזען אויף חביבות פון דער זאך. וואס דאס איז דער לשון פון קנה לך חבר נאך עשה לך רב, ווייל קנה לך ווייזט אויף חברות, איז דאך מי איכא חברות כלפי שמיא, וכתוב והי' מורא רבך כמורא שמים נאר דער לשון עשה בדרך קבלת עול, און דער והוי דן את הכל האדם לכף זכות. וועט מען דאס פארשטיין פון לעו"ז, וואס די זעלבע קשיא פרעגט מען אויף לשון הרע, רק התירוץ הוא, אזוי איזו הוי דן את כל האדם לכף זכות. איז ארויס רופן דעם זכות ביי יענעם.

און ביי אדם איז דאך פאראן צו דריי זאכן, פאראן וואס זיינען העכער פאר אים און פאראן גלייכין מיט אים און פריין וואס זיינען נידעריקער פאר אים, וואס אזוי דארף זיין און אזוי איז אויך למעלה וואס א ספירה נבחנת בג' בחינות מה שמקבלת מלמעלה והיא עצמו ומה שמשפעת למטה הימנה.

וואס דאס זאגט רבי יהושע בן פרחיה וואס ער האט געהאט אלע דריי זאכן. אזוי ווי עס איז ידוע אז רבי יהושע איז געווען א נשיא בישראל און דערנאך איז ער גולה געווען אין מצרים. און דער נאך האבן אים די חברים געבראכט צוריק אין ארץ ישראל און מחזיר געווען לגדולה וואס ביי רבי יהושע איז געווען עשה לך רב. דערנאך איז ירד מגדולתו וואס דאס איז דער ענין פון לימוד זכות. דערנאך דורך דיבוק חברים איז צוריק עלה לגדולתו, ע"כ....

כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בהתוועדות מחאה. היום צריך להיות דינער בעד המוסד אהלי תורה, אז תפסו ועשו מודעות גדולות ותלו את זה בבית הכנסת, איך מוז געבן א מחאה אז דאס פאסט פאר א צייטונג, א גוטע זאך, למה אבער פאר א שול וואס דער רבי דער שווער איז דארט. אז איך האב ניט געהייסן און מ'האט בא מיר ניט געפרעגט, און אז מ'וואלט געפרעגט ווייס איך ניט וואס איך וואלט גע'ענטפערט. מילא פאר קינדער, און אין דרויסען, און וועגן יפוצו פון בעש"ט.

ס'איז געווען בחיי דין פון רבי'ן דער שווער. און מ'האט אויפגעהונגען א גרעסערע פלאקאט און דער רבי האט געהייסן אראפ רייסן, זאל מען דאס ניט אראפ רייסן פאר הבדלה, צום דינער דארף מען גיין וואס מער, ווי א חינוך על טהרת הקודש פארדינט.

לזכות

הזקוקים לישועה מיוחדת ולרפואה שלימה

שירפא אותם השי"ת במהרה

ולא יישאר שום רושם כלל וכלל

*

ונזכה לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו

תיכף ומיד ממש